

Futbol Liglerinde Uygulanan Puanlamaya Alternatif Bir Yaklaşım; Performans Merkezli Devreli Puan Sistemi

Alpaslan GÖZLER

ORJİNAL ARAŞTIRMA

Erciyes Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi Kayseri/Türkiye

Öz

Futbol dünya üzerinde en fazla seyirci kitlesine sahip spor branşlarından birisidir. Her ülke kendi liglerini oluşturup sezonlarını hayata geçirirler. Sezon sonunda ligi bir takım şampiyon olarak tamamlarken federasyon tarafından lig başında belirlenen sayı kadar da bir alt lige düşmektedir. Dünya liglerinde lig kalitesini olumsuz yönde etkileyen bazı durumlar vardır. Bu durumların başında ligin şampiyon takımının veya bir alt lige düşecek takımlarının çok erkenden belli olması gelmektedir. Bu durum liglerin takip ve seyir zevkini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen devreleri de puanlamaya dahil eden alternatif puanlama sistemi geliştirilmiştir. Bu alternatif puanlama sisteminde ligde zirve yarışında yada düşme potasında erken finallerin olmayacağı belirtilmiştir. Bu teoriye uygun olarak Türkiye liginden 2017-18 ve 2018-19 futbol sezonlarından örnek tablolar verilerek çalışma detaylandırılmıştır. Önerilerde ise alternatif puan sisteminin öncelikli olarak Türkiye 3. ve 2. Liglerinde uygulanması ve sonraki yıllarda üst liglere uygulanmasıdır. Aynı zamanda dünya üzerinde bu uygulamanın tanıtılması tavsiye edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Futbol, Puanlama, Performans, Devreli puan sistemi

Sorumlu Yazar: Alpaslan
GÖZLER

Orcid ID: 0000-0002-0543-
4524

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 25.03.2021

Kabul Tarihi: 21.04.2021

Online Yayın Tarihi:

28.04.2021

Doi: 10.38021/asbid901523

An Alternative Approach to Scoring in Football Leagues; Circular Performance Based Point System

Abstract

Football is one of the sports branches with the largest audience in the world. Each country creates its leagues and brings seasons to life. At the end of the season, a team completes the league as a champion and falls into a lower league as much as the number determined by the federation at the beginning of the league. However, some situations negatively affect the quality of the league in world leagues. The most important of these situations is the early determination of the champion team of the league or the teams that will be relegated to a lower league. Because this situation negatively affects the pursuit and pleasure of the leagues. In this study, an alternative scoring system has been developed. The system includes the circuits developed by the researcher in the scoring. In this alternative scoring system, it is stated that there will be no early finals in the league's top race or falling pot. According to this theory, the examples of Turkey 2017-18 and 2018-19 football season league tables giving detailed study. Suggestions of alternative points system in Turkey is a priority in the implementation of the 3rd and 2nd League and is applied to the top league in the next year. It has been recommended to introduce this application around the world.

Keywords: Football, Scoring, Performance, Circulated point system

Giriş

Spor insan gelişimine olumlu yönde katkı sağlayan etkinliklerin bütünü olarak tanımlanabilir. Özellikle spora erken yaşta başlayan çocukların birçok gelişim alanında ve sosyalleşmesinde de önemli bir katkısı olduğu bilinmektedir (Muratlı, 1997). Bireysel katkısının yanında erken yaşta spora başlanması ülkelerin olimpiik sporcu çıkarmalarına da etki etmektedir (Demiral, Erdemir, Kızılyaprak, 2006). Çocukların erken yaşta spora başlaması kadar çocuğun vücudunun yapısı ve ölçüsüne uygun spora yönlendirilmesi de önemli bir husustur (Genç, 2020; Maud ve Foster, 1995; Tutkun, 2002).

Spor dallarında başarının önemli bir kriteri de performanstır. Kişisel performanslar takım başarılarını da etkilemektedir. Sportif performans kavramı pek çok disiplin tarafından farklı biçimlerde tanımlanmıştır. Performans, genel anlamıyla bir davranışın görece sınırlı, kısa zamana ait bölümünü ifade etmektedir. Somut bir işin gerçekleştirilmesine yönelik bir eylem olduğunu söylemek mümkündür (Tiryaki, 1991). Diğer bir ifadeyle sportif performans, ulaşılmak istenen ile mevcut düzey arasındaki sürekli bir karşılaşmadır. Performans, yarış kuralları çerçevesinde sporcuların, oyuncuların, yarışçıların müsabaka süresince gösterdikleri eylemleri değerlendirilebilen, ölçülebilen kişisel veya kolektif hedefe yönelik sportif bir aksiyondur (Özüak, 1996).

Performansta başarı belirli değerlendirme metotlarına veya elde edilen sonuç ve derecelere göre yorumlanır ve değişik değerlendirme normları kullanılır (Yüçetürk, 1995). Alan ölçüsü, zaman ölçüsü ve ağırlık ölçüsü gibi ölçülebilen tamamıyla objektif değerlendirilebilen performans dayalı branşlar, belirli bir puan sistemine dayalı branşlar, rakibi yenmeye dayalı başarının ölçüldüğü branşlar ve isabet merkezli kriterlere faydalı branşlar yer almaktadır (Özüak, 1996; Yüçetürk, 1995).

Sportif performans herhangi bir aktivitenin gerçekleştirildiği sırada, o fiziksel aktivitenin gerçekleştirilebilmesi için ihtiyaç duyulan biyomekanik, psikolojik ve fizyolojik verim performans olarak adlandırılmaktadır. Bu verimin yarışmaya ne kadar yansıtılabildiği de performans seviyesi hakkında bilgi sağlamaktadır (Günay ve Yüce 1996). Birey veya bireyler en üst düzey başarıyı performans belirleyici unsurların uyumlu biçimde gelişmesiyle yakalayabilmektedir. Uzun vadeli antrenman sürecinde performans; antrenmanın kapsamı, yöntemi, amacı ve diğer çeşitli faktörlere bağlı olarak gelişmektedir (Voracek, Reimer, Ertl ve Dressler, 2006). Sportif Performans, kişinin ilgi duyduğu ve icra ettiği spor dalında göstermiş olduğu yeterliliğe verilen isimdir. Çelenk (2011) elit kadın sporcular üzerinde yapmış olduğu

çalışmasında performans düzeyinin belirlenmesinde performansın bileşenlerini belirleyen ve etkileyen tüm faktörlerin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmiştir.

Birçok spor branşında olduğu gibi futbolda da performans skora önemli bir etki etmektedir. 45'er dakikalık iki yarıdan oluşan müsabakalar son yarı sonucundaki skora göre puanlanmakta ve ilk 45 dakikada gösterilen performans dikkate alınmamaktadır.

19. Yüzyılda İngiltere yarımadasından tüm dünyaya yayılan ve en fazla izlenme oranı olan spor dallarının başında futbol gelmektedir (Akgeyik, 2018). Kendini sürekli geliştiren bu spor dalı çağdaş antrenman ve analiz teknikleri ile daha da profesyonel bir duruma dönüşmüştür (Polat ve Gürkan, 2020). Bu profesyonelleşme sadece antrenmanlarla kısıtlı kalmamış ve taktik değişikliklerine de etki etmiştir (Dinçer, Arı, Sözen, Erdoğan, Cevahircioğlu, 2016). Profesyonelleşen liglerde rekabetlerde de artış göstermiştir. Futbolda rekabetçi denge üzerine çalışmalar Rottenberg (1956) çalışması ile başladığı kabul edilmektedir. Rottenberg (1956) ve Jennet (1984) profesyonel bir ligde şampiyon olma ihtimali olan takım sayısının artması halinde rekabetin ve seyirci sayısının da artacağını belirtmişlerdir (Görün, 2020).

Liglerin rekabetlerinin zorluk derecelerini hesaplayan bazı formüller kullanılmaktadır. Bunlardan bir tanesi de C5 endeksidir. C5 endeksi ile ligi oluşturan takım sayıları ve ilk beş kulüp ile diğer kulüpler arasındaki dengesizliğin orantılanmasıdır. C5 oranındaki artış, rekabet dengesinin azaldığını ve ilk beş kulübün lige hâkim olduğunu gösterir (Görün, 2020). Kurallar sadece hakemler için değil oyuna dahil olan herkes içindir, bu nedenle yapılan değişikliklerin çoğu dünyanın tamamındaki bireyler, gruplar ve ulusal federasyonlar tarafından yapılan öneriler sonucunda futbolun tüm paydaşlarının kuralların gelişimine katkıda bulunmasını sağlamak için IFAB'ın Futbol ve Teknik Danışma Panelleri tarafından gözden geçirilerek yapılmıştır (tff.org.tr).

Performansın Devrelere Dağıtıldığı Puanlama Sistemi

Futbol her ülkede belirlenen ve statüsü değişen liglerde oynanmakta puanlamalar sonucunda sıralamaya göre üst lige çıkma ya da alt lige düşme ile sonuçlanmaktadır. Dünya genelinde futbol maçları 45'er dakikalık 2 yarıdan oynamakta ve galibiyet ile 3 puan beraberlikte ise 1 puan alınmaktadır. Bu sistem yıllardır devam etmektedir. Maçlar birbirinden bağımsız 2 yarıdan oluşmasına rağmen puanlama sadece sonuç üzerinden hesaplanmaktadır. Bu durum ilk 45 dakikada verilen emeği ve oynanan futbolu göz ardı etmektedir. Her takım

oynadığı lige göre başarılı olmak ister. Başarıyı sadece 90 dakika sonuna koymak başarıyı sadece sonuca odaklamaktadır.

Buradan hareketle futbol maçlarında yeni ve daha adil bir puanlama sisteminin kurulması liglerdeki maç ilgisini daha üst düzeye getirecektir. Hem ilk yarının hem de skorun puanlamaya alınacağı uygulama şu şekildedir;

1. Her galibiyet her zaman 3 puan getirmemelidir. Bir takımın bir maçtan 3 puan alması için her iki yarıyı da galip bitirmesi gerekmektedir.
2. Böylelikle ilk yarı da puanlamaya dâhil edilir.
3. İlk yarısı berabere biten bir maçta her iki takımada 1'er puan verilir. İkinci yarıda beraberlik bozulmaz ise yine eski uygulamadaki gibi 1'er puan takımlara verilir.
4. İlk yarısı berabere biten bir maçın ikinci yarısında herhangi bir takımın galibiyeti ile sonuçlanırsa bu durumda galip gelen takım 1 puan daha alır. Yani ikinci yarıda gol bularak galip gelen takım toplamda 2 puan alır ve diğer takıma bir puanı bırakır.
5. İlk yarısı herhangi bir takımın galibiyeti ile sonuçlanıp maç sonunda da beraberlik olursa ilk yarıyı önde tamamlayan takıma 1 puan verilir ve maç sonunda da beraberlik puanı eklenir. Tablolaştırılacak olursak;

Tablo 1

Devreli performansa dayalı puan sistemi yönergesi

İlk yarı	İkinci yarı	Puanlama
Ev sahibi	Ev sahibi	Ev sahibi 3 puan alır.
Deplasman	Deplasman	Deplasman 3 puan alır.
Ev sahibi	Deplasman	Ev sahibi ilk yarıyı önde kapattığı için 1 puan alır, ikinci yarıyı deplasman takımı önde kapatıp maçı kazanırsa 2 puanı alır.
Deplasman	Ev sahibi	Deplasman ilk yarıyı önde kapattığı için 1 puan alır, ikinci yarıyı ev sahibi önde kapatıp maçı kazandığı için 2 puan alır.
Berberlik	Deplasman	Her iki takımında ilk yarıdan dolayı 1 puan alır. ikinci yarı deplasman yendiği için 1 puan daha alır.
Berberlik	Ev sahibi	Her iki takımında ilk yarıdan dolayı 1 puan alır. İkinci yarı ev sahibi yendiği için 1 puan daha alır.
Deplasman	Berberlik	İlk yarı deplasman galip kapattığı için 1 puan alır ama ikinci yarı beraberlikle kapandığı için 1 puanda oradan alır ve deplasman 2 puan alır ev sahibi 1 puan alır.
Ev sahibi	Berberlik	İlk yarı ev sahibi galip kapattığı için 1 puan alır ama ikinci yarı maç berabere bittiği için ev sahibi 2 puan alır deplasman 1 puan alır.

Örneğin 10 hafta sonunda 8 galibiyeti olan bir takım hep 24 puana ulaşamayacaktır. Bir takımın bir maçtan 3 puan çıkarabilmesi için hem ilk yarıda galip gelmesi hem de ikinci yarı galip gelmesi gerekmektedir. İlk 45 dakikayı önde kapatmayıp sadece ikinci yarıda bulmuş olduğu gol ya da gollerle maçtan 3 puan alan takımlar henüz ligin ilk yarısı bitmeden

zirve yarışında kapanmayacak farklar oluşturmaktadır. Son sıralarda yer alan takımlar ise yarıştan iyice kopup bayrak atarak prestij maçlarına çıkmaktadır. Bu uygulama ile erken düşme konuşulmayacak, şampiyonluk yarışı daha fazla takımla son haftalara kadar gidecektir. Bu uygulama ile dünya futboluna şu katkılar sağlanması beklenmektedir;

1. Futbol tek parça 90 dakikadan değil de 45+45 dakikadan oynanan ve her bir yarısının önemi olan performansın her yarıda puan getireceği bir sistem ortaya çıkacaktır.
2. Her galibiyet 3 puan getirmeyeceği için ligde puan kopmaları olmayacaktır. Böylelikle ligin son haftaları 2-3 takımla değil çok daha fazla takımla şampiyonluk yarışı sağlanacaktır.
3. Düşme kümesinde de erken havlu atıp prestij maçına çıkma olayları daha da azalacaktır. Böylelikle liglerde iddiası olmayan takım oranı azaldıkça maçlarda şike söylemleri azalacaktır. Lig son haftasına kadar devam edecektir.
4. Maçların her iki yarısı da puanlamaya dahil edildiği için seyredilme oranı ve seyir zevki artacaktır.
5. Liglerin seyir zevki ilk haftadan son haftaya kadar devam edecektir.
6. Futbol maçları üzerinden oynanan iddia sistemlerinde ilk yarılarında önemi artarak heyecanı iki katına çıkacaktır.
7. Bu durum futbolcuların kondisyonlarını daha fazla geliştirmelerini sağlayacaktır. Bu sistem ile birlikte oyuncu değiştirme hakkı artırılarak futbolcuların daha fazla şans bulması sağlanacaktır.
8. Bir takımın başarısının sadece tek bir teknik direktör ile sınırlı kalmayacaktır. Kondisyoner, yardımcı antrenör vb birçok personelin önemi ve değeri artacaktır.
9. Eleme usulü maçlarda da gol sayısından önce her iki maçta ilk yarı ve ikinci yarı skorlarına bakılarak eleme yapılacaktır.
10. Teknik adamların bir maça sadece tek bir strateji ile değil daha fazla stratejilerle yönetmesi gerekecektir.

Araştırmanın bu kısmında alternatif puanlama sistemi ile geliştirilen puanlama motoru ile liglerde nasıl bir değişiklik olacağı örneklendirilmiştir. Örnek olarak Türkiye Futbol liginin 2017-18 ve 2018-19 sezonlarından alıntılar yapılmıştır. Tabloların sol kısmında mevcut puanlama yer alırken sağ tarafında geliştirilen puanlama sistemi yer almıştır.

Şekil 1

Geleneksel ve alternatif puanlamaya göre 2017-18 futbol sezonu 10. hafta karşılaştırılması

Lig Seçimi Yapınız	
Türkiye Süper Lig	▼
Sezon Seçiniz	
2017-2018	▼
Hafta Seçiniz	
10. Hafta	▼

Puanları Getir			
Takım	Puan	Takım	Puan
Galatasaray	23	Galatasaray	23
İstanbul Başakşehir FK	20	İstanbul Başakşehir FK	19
Kayserispor	18	Bursaspor	18
Beşiktaş JK	18	Kayserispor	17
Göztepe	17	Göztepe	17
Akhisar Belediyespor	17	Beşiktaş JK	16
Fenerbahçe	16	Fenerbahçe	16
Sivasspor	16	Sivasspor	15
Bursaspor	16	Yeni Malatyaspor	14
Yeni Malatyaspor	14	Konyaspor	14
Trabzonspor	12	Kasımpaşa	14
Alanyaspor	11	Akhisar Belediyespor	14
Kasımpaşa	11	Alanyaspor	12
Konyaspor	10	Kardemir Demir Çelik Karabük...	12
Antalyaspor	9	Trabzonspor	11
Gençlerbirliği	8	Gençlerbirliği	11
Kardemir Demir Çelik Karab...	8	Antalyaspor	9
Osmanlıspor	7	Osmanlıspor	7

Şekil 1 incelendiğinde 2017-18 futbol sezonunun 10. Haftasında Lider Galatasaray ile düşme hattının üst kısmında bulunan Gençlerbirliği ile puan farkının 14 iken bu puanlamaya göre puan farkı 12'ye düşmüştür.

Şekil 2

Geleneksel ve alternatif puanlamaya göre 2017-18 futbol sezonu 20. hafta karşılaştırılması

Lig Seçimi Yapınız			
Türkiye Süper Lig			
Sezon Seçiniz			
2017-2018			
Hafta Seçiniz			
20. Hafta			
Puanları Getir			
Takım	Puan	Takım	Puan
► İstanbul Başakşehir FK	43	► Galatasaray	40
Galatasaray	41	İstanbul Başakşehir FK	40
Fenerbahçe	38	Fenerbahçe	36
Beşiktaş JK	37	Beşiktaş JK	34
Kayserispor	34	Kayserispor	33
Trabzonspor	32	Bursaspor	32
Göztepe	32	Göztepe	31
Sivasspor	30	Sivasspor	29
Yeni Malatyaspor	26	Trabzonspor	28
Bursaspor	26	Kasımpaşa	28
Kasımpaşa	25	Yeni Malatyaspor	27
Antalyaspor	21	Gençlerbirliği	24
Alanyaspor	21	Konyaspor	23
Gençlerbirliği	21	Alanyaspor	23
Akhisar Belediyespor	21	Antalyaspor	22
Osmanlıspor	18	Akhisar Belediyespor	22
Konyaspor	17	Osmanlıspor	19
Kardemir Demir Çelik Karab...	12	Kardemir Demir Çelik Karabük...	19

Şekil 2 incelendiğinde 20. Haftada uygulanan puanlamada farkı lider ile düşme sırasındaki üst takım arasındaki puan farkı 25 iken alternatif puanlamaya göre bu puan farkı 18'dir. 10. Hafta ile 20. Hafta arasında puan farkı mevcut puanlamada %78 iken alternatif puanlamada %66 olmuştur. Böylelikle ligin üst sırasındaki takımlar ile alt sıralardaki kopma olayı gittikçe azalmıştır.

Şekil 3

Geleneksel ve alternatif puanlamaya göre 2017-18 futbol sezonu 10. hafta karşılaştırılması

Lig Seçimi Yapınız	
Türkiye Süper Lig	▼
Sezon Seçiniz	
2017-2018	▼
Hafta Seçiniz	
34. Hafta	▼

Puanları Getir			
Takım	Puan	Takım	Puan
Galatasaray	75	Galatasaray	73
Fenerbahçe	72	Fenerbahçe	69
İstanbul Başakşehir FK	72	İstanbul Başakşehir FK	69
Beşiktaş JK	71	Beşiktaş JK	64
Trabzonspor	55	Göztepe	49
Göztepe	49	Kasımpaşa	49
Sivasspor	49	Trabzonspor	48
Kasımpaşa	46	Sivasspor	48
Kayserispor	44	Kayserispor	46
Yeni Malatyaspor	43	Bursaspor	45
Akhisar Belediyespor	42	Yeni Malatyaspor	44
Alanyaspor	40	Konyaspor	44
Bursaspor	39	Akhisar Belediyespor	43
Antalyaspor	38	Alanyaspor	41
Konyaspor	36	Antalyaspor	39
Osmanlıspor	33	Gençlerbirliği	39
Gençlerbirliği	33	Osmanlıspor	38
Kardemir Demir Çelik Karab...	12	Kardemir Demir Çelik Karabük...	23

Şekil 3 incelendiğinde ligin bitmesi ile birlikte şöyle bir sonuç ortaya çıkmıştır. Düşme hattının en üstteki takımı ile lider arasındaki puan farkı 42 olurken, alternatif puanlamada bu skor 34 olmuştur. Yine düşme potasındaki takımlara bakıldığında düşen üç takım ile onların üstünde bulunan üç takım arasındaki puan farkı mevcut puanlamada 6 olurken alternatif puanlamada 4 olmuştur.

Puan farklılıklarının her geçen hafta misli ile arttığı değil daha düşük seviyede arttığı ve böylelikle heyecanın son haftaya kadar gittiği ligler için bu alternatif puanlama sistemi muhakkak denenmeli ve futbola dahil edilmelidir.

Şekil 4

Geleneksel ve alternatif puanlamaya göre 2018-19 futbol sezonu 10. hafta karşılaştırılması

Lig Seçimi Yapınız			
Lig Seçimi Yapınız		Türkiye Süper Lig	
Sezon Seçiniz		2018-2019	
Hafta Seçiniz		10. Hafta	

Puanları Getir			
Takım	Puan	Takım	Puan
► İstanbul Başakşehir FK	21	► İstanbul Başakşehir FK	20
Kasımpaşa	19	Beşiktaş JK	18
Galatasaray	19	Kasımpaşa	18
Beşiktaş JK	18	Antalyaspor	17
Antalyaspor	17	Konyaspor	17
Ankaragücü	16	Galatasaray	17
Göztepe	15	Yeni Malatyaspor	16
Yeni Malatyaspor	15	Göztepe	14
Trabzonspor	15	Trabzonspor	14
Konyaspor	13	Alanyaspor	14
Kayserispor	12	Ankaragücü	14
Bursaspor	12	Bursaspor	13
Alanyaspor	12	Çaykur Rizespor	13
Sivasspor	10	Fenerbahçe	11
Fenerbahçe	9	Sivasspor	11
Akhisar Belediyespor	8	Kayserispor	10
Çaykur Rizespor	8	BB Erzurumspor	10
BB Erzurumspor	7	Akhisar Belediyespor	9

2018-19 yılı lig puanlaması zirve açısından incelendiğinde lider takım ile 3 puan gerisindeki takım sayısına bakıldığında mevcut puanlamada 2 takım varken alternatif puanlamada 5 takım olduğu belirlenmiştir. Henüz ligin 10. Haftasında bile puanlamada zirve yarışında kopmaların olmasının önüne geçilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Geliştirilen model ile liglerin kalitesinin ve rekabet düzeylerinin artması, daha fazla futbolcunun sahalarda yer alması, maçların seyir zevkinin artması, seyirci sayısının ve

izlenme süresinin artması ve futbol içindeki tüm paydaşların kendini daha fazla geliştirmesi düşünülmektedir.

Tablolar incelendiğinde Türkiye liginde belli aralıklarla incelenen puan tablosundan da görüleceği gibi zirvede ve düşme kümesinde kopmalar fazla olmamaktadır. Ligde herhangi bir hedefi olmayan takımlar yada ligde düşmesi erken belli olan takımlar hatta şampiyonluğunu çok önceden belli eden takım mücadele motivasyonundan düşecektir. Bu puanlama sistemi ile ligin heyecanını azaltan bu tür durumlar azalacaktır.

Gençoğlu, Gümüş, Özdalyan, Kosova, Mancı, (2019) yapmış oldukları araştırmalarında “*PageRank*” ağırlıklı listeleme algoritması kullanarak bir futbol ligi sezonunda takımları kazanma-kaybetme, ofansif ve defansif performanslarına göre sıralamasını planlamıştır. Araştırma sonuçlarında kazanılan maçlardaki skor farkı veya atılan, yenilen goller de göz önüne alınarak başarı sıralaması yapılırsa daha objektif bir performans değerlendirmesi olacağını önermişlerdir. Liglerde dağıtılacak puanı belirleyecek yeni ve alternatif bir matematiksel model geliştirilmesine yönelik öneriler sunmuşlardır.

Çankaya, Saki ve Taşmektepligil (2020) VAR (Video Assistant Referee) sistemine yönelik çalışmalarında Dünya’da ve Türkiye’de kısmen tepkilerle karşı karşıya kalmış olduğunu ama çoğunlukla sistemin devam etmesi yönünde fikir birliğine varıldığını söylemişlerdir.

Kılıç, Aka ve Aktuğ (2020), yapay sinir ağı (YSA) modeli ile yapılan maç analizleri sayesinde antrenörlerin performansına dayalı önemli çıkarımlar yapabileceğini belirten çalışmalar yapmışlardır. Getirilen yenilikçi ve alternatif uygulamaların futbola katkı sağlayacağı muhakkaktır. Görün (2020), futbolda takımlar arası güç dengesizliğinin giderilmesi için Türkiye Futbol Federasyonu'nun (TFF) finansal prim sistemini güçlü olan takımlardan çok süper ligi daha rekabetçi bir yapıya dönüştürecek şekilde organize etmesi gerektiğini ve böylelikle rekabetin artacağını belirtmiştir.

Yine Türkiye’ye özgü bir başka çalışmada İnan (2010) Spor Toto Süper Ligi’nin 1987–1988 sezonundan itibaren 23 yıllık sürecini C5 Rekabetçi Denge indeksi ve Herfindahl-Hirschman indeksi kapsamını da inceleyerek, rekabetçi denge düzeyinin izlediği yol ile 23 yıllık analizin sonuçları rekabetin en yoğun olduğu sezonun 2006-2007, rekabetten en uzak kalınan sezonun ise 1996-1997 sezonu olduğu tespit edilmiştir. Rekabetin fazla olduğu yılda

lig şampiyonu ile düşme grubunun en üst sırasındaki takım arasındaki puan farkının 41 olduğu rekabetin en düşük olduğu yıllarda ise 49 olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

Alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde yenilikçi ve alternatif puanlama sistemi ile gerek Türk futboluna gerek dünya futboluna rekabet getireceği aşikârdır. Federasyonun bu sistemi olumlu bir şekilde düzenleyip önce ülkemizde uygulayarak dünyaya örnek olması önerilmektedir.

Bu sistem geniş ve uzun çaplı etki oluşturacağı için sistemin pilot uygulamasının profesyonel 3. ve 2. liglerde deneyerek alternatif puanlama sisteminin tanıtılmasını sağlanmalıdır.

Farklı yılların ve liglerin puanlamasını da içeren çalışmalar yapılarak. Öne sürülen alternatif puanlama sisteminin beklenen katkıları belirlenmelidir.

Bu puanlama sistemi ile ilgili futbol paydaşlarının görüşleri alınarak farklı akademik çalışmalarla görüş tespiti yapılmalıdır.

Kaynakça

- Akgeyik, T. (2018). Futbolda başarıyı etkileyen faktörler, (Türkiye süper lig takımları üzerine ampirik bir araştırma). HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 7(18), 396-413. <https://doi.org/10.31199/hakisderg.418083>
- Demiral, Ş., Erdemir, İ., Kızılyaprak, H. (2006). Bayan judocularında yetenek seçimi, 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre Kitabı, s. 176-178.
- Çankaya, S., Saki, Ü., Taşmektepligil, M. (2020). Var sisteminin 2018-2019 sezonu süper lig futbol maçlarına etkisinin değerlendirilmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 11(2) , 141-154. DOI: 10.17155/omuspd.615248
- Çelenk, Ç. (2011). Farklı branşlardaki elit bayan sporcuların 2. ve 4. (2d:4d) parmaklarının oranının sportif performansa etki eden bazı biyokimyasal ve endokrinolojik parametrelerle ilişkisi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- Dinçer, Ö., Arı, E., Sözen, H., Erdoğan, E., Cevahirioğlu, B. (2016). Profesyonel futbol takımlarının alt yapılarında oynayan genç futbolcuların profesyonel futbol ligleri için performans açısından yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 8(1), 35-46.
- Genç, H. (2020). 10-14 Yaş arası kız çocukların atletik performanslarının bağlı yaş etkisine göre karşılaştırılması. SPORTIVE, 3(1), 1-15.
- Tutkun, E. (2002). Samsun ili ilköğretim çağı çocuklarının yetenek seçim yönteminin geliştirilmesi, Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Gençoğlu, C., Gümüş, H., Özdalyan, F., Kosova, S., Mancı, E. (2019). Futbolda lig sıralamasında pagerank algoritması yaklaşımı. Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 17(3), 175-185. DOI: 10.33689/spormetre.516683

- Görün, L. (2020). 2018-2019 Sezonu spor toto süper ligde rekabetçi denge. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 11 (1) , 65-79. DOI: 10.17155/omuspd.615996
- Günay, M. ve Yüce İ. A., (2006). Futbol antrenmanının bilimsel temelleri, Gazi Kitap Evi, Ankara
<https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/MHK/2020-2021/2020-2021-Oyun-Kural-Kitabi.pdf>
- İnan T., (2010). Türkiye spor toto süper liginde rekabetçi denge. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, 12(3): 209–213.
- Kılıç, F., Aka, H., Aktuğ, Z. (2020). Futbolda yapay sinir ağları modeli ile lig sıralaması tahmini. Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 379-391. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjces/issue/59193/788138>
- Ligde puan sıralaması ve lig statüleri. 2019 [updated 10.02.2020]. Available from: <https://www.tff.org/default.aspx?pageID>
- Maud, P.J., Foster, C. (1995). Physiological Assessment of Human Fitness, USA, Human Kinetics. s. 205- 215
- Muratlı, S. (1997). Çocuk ve Spor, Bağırhan Yayınevi, Ankara
- Özüak, A., (1996), Yüzme hazırlık periyodunda kara kuvvet ve dayanıklılık antrenmanlarının performansa etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Polat, B., ve Gürkan, O. (2020). Türkiye spor toto süper liginin fiziksel performans parametrelerinin analiz edilmesi ve değerlendirilmesi. International Sport Science Student Studies, 2(1), 48-59.
- Tiryaki, Ş. (1991). Sportif performans ile Edwards kişisel tercih envanteri verilerinin ilişkisi. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi. 2(2), 32-37
- Voracek, M., Reimer, B., Ertl, C. ve Dressler, S. G. (2006). Digit ratio (2D: 4D), lateral preferences, and performance in fencing. Perceptual and Motor Skills. 103(2), 427-446.
- Yüçetürk, A., (1995). Antrenman Kavramı, Prensipleri, Planı, Matif Basım. İstanbul